

Otázka: Agrese ve společnosti

Předmět: Společenské vědy

Přidal(a): Nela Sýkorová

Osnova:

- Úvod: Pojem agrese
- Stať:
 - a) Agrese ve školním prostředí
 - b) Projevy rasismu
 - c) Divácké násilí
 - d) Agrese na silnicích
- Závěr: Agrese a společnost

Agrese je jednání, jehož cílem je poškodit jinou osobu formou, která je v rozporu s normou chování v určité situaci. Nakonečný ve své knize uvádí, že agrese u člověka je dispozice, která vede od sebeprosazování až ke krutosti. V této souvislosti hovoříme o napadení, útočném či výbojném jednání, projevu nepřátelství vůči určitému objektu, o úmyslném útoku na překážku, osobu nebo předmět stojící v cestě, o chování s cílem fyzicky nebo verbálně zranit jinou osobu nebo zničit nějakou věc. Dispozice k agresivnímu jednání jsou člověku vrozené, ale nejsou u všech lidí stejné, poněvadž závisí na prostředí, v němž se jedinec pohybuje. V poslední době je poukazováno na skutečnost, že se naše společnost stává mnohem agresivnější, než tomu bylo v předchozích letech. S agresí se setkáváme ve školách, na silnicích, ve zdravotnictví, na stadionech, ale i v médiích.

Stále více odborníků mluví o vzrůstající agresivitě dětí a mládeže. Základní příčinu spatřují ve společnosti a v jejím vztahu k agresi, v rodině a k jejím postojům a hodnotám, které formují charakter člověka. Zvýšená tolerance k agresivitě ovlivňuje narůstající projevy agrese. To, co dříve bylo nepřijatelné, je dnes považováno za zcela běžné. Agresivní chování je mnohdy odměňováno a kladně hodnoceno, stává se měřítkem úspěšnosti a principem sebeprosazování. Největší riziko však spočívá v ovlivnitelnosti mladých, nezralých nebo nevyrovnaných jedinců, kteří se budou chovat agresivně s pocitem, že jednájí správně. Násilí a agresivita se tedy stávají součástí našeho běžného života. Specifickým projevem agresivního chování především ve škole je šikana. Dětská agresivita má však své určité charakteristiky. Děti si prostřednictvím agresivního chování snaží získat pozornost dospělých. Agresivita u dětí může být známkou i různých poruch chování a učení, nebo signálem volání o pomoc.

Dalším velmi závažným projevem agrese ve společnosti je rasismus, jehož typickým znakem je přesvědčení o výjimečnosti, nadřazenosti a převaze bílého člověka. Rasově motivovanou trestnou činnost je nutno hodnotit hlavně z hlediska její společenské nebezpečnosti. Průvodním jevem agresivity rasově orientovaných skupin je ničení cizího majetku, vyšší formou útoku je pak použití násilí, které směřuje proti fyzické integritě člověka. Tato agresivita přerůstá v agresi, která vyjadřuje postoj agresora vůči rasově, národnostně nebo nábožensky odlišným lidem. Fyzické a psychické násilí se projevuje zvláště při protestních průvodech, kdy je veřejně demonstrována síla. Objektem napadení jsou nejčastěji Romové, Židé, lidé s odlišnou barvou pleti nebo odlišným náboženstvím. Ojedinele se vyskytují i útoky proti fyzicky nebo psychicky postiženým. Pachatelé rasově motivovaných činů jsou lidé labilní, citově otupělí a strádající. Proto je pro ně typické afektované, impulzivní jednání, které je doprovázeno absencí morálních zábran.

Neméně podstatným projevem agrese v naší společnosti je divácké násilí probíhající především na stadionech. Takzvaní chuligáni vyvolávají různé bitky mezi fanoušky jednotlivých klubů. Agrese ze stadionu se přenáší do ulic, projevuje se ničením majetku a vyvoláváním rasistických hesel. Z toho vyplývá, že chuligánství je sociálně patologickým jevem, který má velice blízko k rasismu. Těmto lidem nejde v podstatě o fotbal, ale spíše o amorální prezentaci vlastního já. Jde o pocit sebeuspokojení jedince, jehož psychika je narušena negativními vlivy. Především se snaží o uznání sebe sama ve skupině stejně zaměřených lidí.

V případě silničního provozu je agresivní chování řidičů zvláště nebezpečné, protože v jeho důsledku dochází ke značným ztrátám na majetku, zdraví a životech. Agresor mívá unáhlené a nepředvídatelné reakce s různou intenzitou a délkou projevu, přičemž se snižuje nebo zcela vytrácí schopnost adekvátního vnímání reality. Tento stav je v silničním prostředí nebezpečnější tím více, čím vyšší rychlostí agresor a oběť jedou. V důsledku neznalostí nebo nepochopení souvislostí se agresivního jednání dopouštějí i jedinci, kteří nemají sklony k agresivitě. Dosavadní zkušenosti naznačují, že agrese za volantem má vzestupný trend a týká se všech řidičů bez rozdílu věku.

Společnost je prostředím, kde se formují obecné přístupy i normy chování a v závislosti na tom společnost hodnotí agresi. Společnost musí hledat všechny možnosti, jak zamezit rozvoji agrese a prosazovat cesty smírného řešení konfliktů v rodině, ve škole, ve skupině vrstevníků, pracovních i volnočasových skupinách, ale i v samotném státu v rovině prosazování vědomí, že ve společnosti výměna názorů probíhá pouze na základě argumentace a jednání v mezích zákona s vyloučením jakékoliv nežádoucí formy agrese.

Literatura:

- *Pojem motivace a její charakteristika* [online]. [cit. 2018-11-26]. Dostupné z: https://is.muni.cz/el/1451/podzim2012/bp1177/um/Nakonecny_-_Motivace_lidskeho_chovani.pdf
- EDELSBERGER, L. a kol. *Defektologický slovník*. HaH Vyšehradská, 2000. NAKONEČNÝ, 1997 *Motivace lidského chování*. Praha: Academia, 1997.
- *Psychopatologie pro pomáhající profese*. ISBN 80-7178-802-3.
- VÁGNEROVÁ, M. *Psychopatologie pro pomáhající profese*. Praha: Portál, 2008.